

HETI SZEMLE.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre	— — — — —	3 frt — kr.
Félévre	— — — — —	1 frt 50 kr.
Negyedévre	— — — — —	— frt 75 kr.
Tanítóknak és kézműiparosoknak egy évre	— — — — —	2 frt.

Felelős szerkesztő:

BÁTHORY ENDRE.

A lap kiadója:

A „PÁZMÁNY-SAJTÓ.”

A szerkesztőséget és kiadóhivatalt illető összes küldemények, pénzek, hirdetések, stb. a „Pázmány-sajtó” címére küldendők. (Deák-tér 29. sz.)

Hirdetések jutányos árban vételnek fel.

A lap megjelenik minden szerdán.

Ünnepi hangulat.

Eddig félve gondoltam ezredéves ünnepünkre. Mert ha egy messze ágazó család valami nagy, közös családi öröm megülésére készül, mennyi gond, mennyi fáradságba kerül a rokonok közt netalán fenálló visszás helyzetek elsimítása! Mennyi kérés, mennyi utánjárás kell ahhoz, míg a meglazult rokoni kötelékek újra fűződnek, míg a család minden tagjának hangulata mintegy kebelé nyilvánul az ünnepen. S nem történik-e számtalanszor mégis, hogy egyetlen dissonans hang a legszebb harmoniát is megzavarja?...

Ilyen nagy, közös ünnepre készül dicső magyar nemzetünk is. Minden hazafi szíve feldobban örömben s lelke magasra tör... röptében látja e szép hazát fényben uszni, képzeletében a letűnt ezredév csillagai még ragyogóbb pompában usznak a hon egén, mint valaha... majd elsötétül tekintete, mert ime a komor hangulat fellege is ott ólálkodik.

Igen, az ünnepléshez jó hangulat kell; jó hangulatot pedig csak kedvező körülmények szülhetnek.

Csillapítsátok le a tenger viharos hullámaint sa hangulatlegfenségebb képe tárul elétek, de mikor a béke, a megelégedés és testvériség hajóinak roncsain a korrupció és viszály orkánját látom tombolni... akkor ünneplésről szó sem lehet.

Lehet mesterséges uton is jó hangulatot mutatni, nem tagadom; de olyan is lesz az, mint a fehérre meszelt koporsó, vagy talán még találobban hasonlíthatom Potemkin városaihoz és falaihoz... De megeshetik az is, hogy a szerencsés véletlen megadja azt, a mit hosszú alkudozások nem eredményeznek.

Miért van az, hogy kiállításoknál csak külsőségekre szorítkoznak. Kellene csak számot adni a világ előtt arról, mint tiporják a morált, mint nyomják a becsületességet, mint állják utját az önzetlen nemes törekvéseknek, az igaz hazafiságnak...! Ezekben s hasonlóknak az elmúlt kiállítás óta sokkal díszesebb haladást mutathatnánk fel, miut iparunk bármely ágában...

Ezért gondoltam én félve eddig ezredéves ünnepünkre. Ez az a komor hangulat fellege, melyet a nemesen érző hazafi aggódva néz...

De ime, derülni kezd újra az öröm hajnala. Fényes menetet látok, jön Arpád szelleme dicsőült nagyjaink kíséretében egyfelől, másfelől a legelső magyar ember, apostoli királyunk, a királyi herezegek, s a fenséges királyi herezegasszonyok magyar nemzeti díszben közelednek Hunniához, a magyar nemzet Géniusához, ki öröm könnyűit hullatja a neki átnyújtott babér és olaj ágra...

Igazán felséges gondolat! Jön a magyar király, sok, sok királyi fenség kíséretében. Jönnek királyi herezegek, kik talán először lépnek a magyar haza szent földére; jönnek fenségek, kik talán először fogják hallani a magyar szó édes bűvös hangját, jönnek királyi herezegők először magyar díszben, mint megannyi árpádházi Margitok, Ilonák, Jolánthák, mint megannyi Zrinyi Ilonák, Lorántffy Zsuzsánnák... Először s hisszük, hogy nem utoljára...

E felséges látvány oly hurt pendit meg a magyar keblekben, hogy mintegy varázsszóra egy sziv lesz e nemzet, egy akarat...

Csak így lehet nagy a mi ünnepünk, csak így lehet világraszóló...

Jákóhalmi.

TÁRCZA.

Boldogemlékü Hám János szatmári püspök egyházi szentbeszédei.

Közrebocsátja Meszlényi Gyula szatmári püspök.

(B. B.) Fölötte becses ajándékkal lept meg megyéjét püspök urunk Ó méltósága, a midőn boldogemlékü elődjének szentbeszédeit közrebocsátotta. Mindnyájan tudtuk s hálás szívvél ismertük el eddig is, hogy főpásztorunk hol kezdeményezze, hol buzdítva, hol irányt nyújtva, hol anyagi támogatást adva pártfogolja a magyar katolikus egyházi irodalmat, de e tétével, hogy egy könyvnek léte s nevet ad és így mintegy egyházmegyéje írói gárdájának vezére lesz a nyilvánosság előtt is, mindnyájunk lelkesedésének nyújt bő táplálékot.

A könyv tárgya is közörömet szül. Könyvek fognak előtölteni egyházmegyénk öregebb papjainak s hívőközönségének szeméből, ha e szent beszédek olvassák. Hiszen ők oly szerencsések, hogy láthatták a szószéken a szentéletű püspököt s hallhatták élőszóban is szentbeszédeit. Ezeket olvasva föl fognak elevenedni ifjukori emlékeik — a töredelem érzetével s egy egy jó feltétellel, melyek beszédeinek hatása alatt keletkeztek. Mig emlékezetük végig bolyong a lefolyt évtizedek fény és árnypontjain, multjok ölelkezik a jelennel, letűnt ifjuságuk küzdelmei

élemedett koruk munkásságának eredményeivel. Lehet ennél nagyobb élvezete egy öregnek?

Az ifjabb nemzedék öröme sem kisebb. „Öregekben van a bölcsesség és a sok időben az okosság” — olvassuk Jób könyvében. „Ne vesd meg a bölcs öregek beszédét és járj példabeszédekben; mert tőlök tanulsz bölcseséget és értelmes tudományt” — ezt írja Siráknak a Szentlélektől ihletett fia. Nos hát Hám János a mi szent öregünk, akiben van bölcsesség és okosság. Hozzá tanulni szívesen megyünk.

Különösen lekötelezők a szavak, melyekkel püspök urunk Ó méltósága nekünk becses könyvét átnyújtja. Hadd álljon itt levele egész terjedelmében:

Krisztusban szeretett Kedves Testvéreim és Fiaim!

Nem ismeretlen előttetek azon mély tisztelet, melylyel nagy nevű és szent életű elődöm, Hám János püspök, emléke iránt viseltetem. E mélyen érzett tisztelet székfoglalóm első pillanatától arra ösztönzött, hogy mindazt, mi szent emlékü elődömről vonatkozik, gondosan gyűjtögessem.

Segítségemre voltak e szándékom kivételében szeretett papjaim közül mindazok, kik a szent emlékü püspökre vonatkozó tárgyak birtokában voltak; készségesen ajánlották fel ezen előttük is becses emlékeket, ereklyéket.

Igy jutottam birtokába a szent emlékü püspök szent beszédeinek is, melyek telve vannak a buzgó lélek meleg szeretetéből folyó atyai tanításokkal.

Az lévén óhajom, hogy a szent emlékü püspök tanítását minden papom megismerje, elhatároztam, hogy a sz. életű püspök beszédei közül azokat, melyek teljesen kidolgozva maradtak fenn kéziratban, sajtó alá rendezem, s kedves papjaim birtokába jutatom.

Szándékom ft. Brázay János urnak segélyével, ki a rendezés nem kis munkáját teljes odaadással teljes megelégedésünkre teljesíté, tetté vált, ime itt a könyv.

Szeretettel nyujtom nektek, kedves Fiaim, e könyvet, melyből e megye szent életű püspökének szelleme szól hozzátok s megtanít arra, mennyi gonddal, mennyi szeretettel kell gondoznotok a reátok bizott hivek lelki üdvét.

Olvassátok s az olvasásból meritett tanúságot fordítsátok a hívő nép lelki életének fölemelésére.

Isten áldását kérve rátok sztetetettel vagyok

Szatmáron, 1894. Nagy-Boldog-Asszony ünnepén.

Krisztusban atyátok
GYULA,
püspök.

Boldog emlékü Hám János szatmári püspök egyházi szentbeszédeit az olvasó hármincz három nyomtatott iven két vaskos kötetben látja maga előtt. Az első 1894-ben, a másik 1895-ben jelent meg. A b. e. püspök arezképe, a nagy nyolezadrét alak, finom papír, díszes piros keret mind Ó méltósága

Városi közgyűlés.

A folyó hó 10-én megtartott bizottmányi közgyűlés nagyszámu közönség jelenlétében folyt le Simontsits Béla főispán elnöklése alatt. Köztudomásu volt ugyanis, hogy a jelen közgyűlés választja meg a polgármester után első az tisztviselőt, a városi főjegyzőt. S bár tisztában volt mindenki a választás eredményével, mégis élénk érdeklődéssel kísérte a szavazás lefolyását és zajosan éljenzt a szerencsés választás felett.

A közgyűlés lefolyásáról következőkben számolunk be. A gyűlés megnyitása után a polgármester felolvassa havi jelentését. Ebből megtudtuk, hogy a mezőgazdasági statisztikai adatok összeírása alapján az összes ingatlan birtok 31.213 kat. hold. A város bel- és külterületén van 3442 szarvasmarha, 1370 ló, 29 szamár, 1 öszvér, 32 kecske, 2499 juh, 5244 sertés, 17,310 baromfi és 659 méhkas. — A belügyminiszter jóváhagyta a tisztviselők, segéd- és kezelőszemélyzet fizetés felemelését czélzó közgyűlési határozatot. — **V á l a s z t á s.** Az elhalálozás folytán megüresedett főjegyzői állásra Papp Géza közigazgatási tanácsos választotta meg 65 szavazattal, Szabó János ügyvéd 7 szavazatot nyert. A II. oszt. irnoki állás Fürész Pállal tölthetett be, ki 69 szavazatot nyert, míg ellenfelei 2—2-öt.

Tanácsi előterjesztések. Élénk vitát idézett elő a tanácsnak a választások által megüresedett állások betöltése iránt be-terjesztett azon javaslata, hogy a közgyűlés a fenforgó körülményekhez képest, esetrlésére a megüresedhető állásokra is meghirdettesse a pályázatot. Több oldalú hozzászólás után a közgyűlés a főispán indítványára elhatározta, miszerint e kérdést indítványtétel végett átteszi a jogügyi bizottsághoz. Együttal a közigazgatási tanácsosi állásra a pályázatot márczius 1. határidővel kitűzni rendelte. — A villamvilágítás berendezésének költségeire felveendő 115 ezer forintos 50 évi törlesztési kölosont 4-95%-ra a magyar jel-

zálog hitelbankkal megköti, lebonyolításával a polgármestert bizván meg. — A Ferencz József-laktanya telkén markotányos épületet készített. — Antal Kristóf és Bossin József árvaszéki ülnökökké választottak. Endrédy Kálmánnak 3 havi szabadságidőt engedélyez. A színházra vonatkozólag elfogadja a közgyűlés a bizottság azon javaslatát, hogy Pesti Ihsz Lajossal a szerződés újabb 2 évre meghosszabbíttassék.

A gazdasági szakosztály előterjesztései egyhangulag lettek elfogadva. Cseh Jolán helyettesítő tanitónőnek az ev. ref. egyház kérelmére havi 20 frt utalványoztatik. — A koronázás évfordulóján tartandó diszfelvoulásban a város magát 3 taggal képvisel-teti, a költségekre 2000 frtot szavaz meg.

Rendkívüli közgyűlés.

Jandrisics apát kitüntetése és a polgármester választás óta nem folyt le közgyűlés oly nagy számu és díszes közönség jelenlétében, minő volt a tegnap délelőtt megtartott rendkívüli közgyűlés, melyre eljött a jubiláns bátyja Kiss Áron is Debreczenből. Simontsits főispán kiváló örömeinek adva kifejezést megnyitja a közgyűlést; méltatja Kiss Gedeon érdemeit, mellére tüzi a lovag keresztet.

Hérmán Mihály polgármester rövid vónásokban eseteli Kiss Gedeon munkásságát, és őt a városi tisztikar nevében üdvözli. Fejes dr. a törvényhatósági közgyűlés nevében üdvözli a jubiláns férfit. Kiss Gedeon főkapitány megilletődéssel és teljesen czerzékenyülve mond köszönetet a királynak, főispánnak, tisztársainak, a törvényhatóságnak és a nagy közönségnek.

Végül a főispán indítványára a közgyűlés Kiss Gedeon érdemeit jegyzőkönyvileg örökíti meg.

A szatmári lelencz- és árvaház.

Nem ugynevezett divatos reklamot akarunk csinálni e szerény intézetnek. Van an-

kéletlen léptekkel tartó. Fejtegetéseiben alapos; bőven idézi a szentírást és szent atyákat. Főereje azonban abban áll, hogy hatalmába keríti a szívet, az érzelmek kutforrását. Mint a hogy a jól körülzárolt, de daczos vár felé minden irányból röpülnek az ellenség lövegei mindaddig, míg azt szét nem zúzzák, vagy megadásra nem bírják; ugy halmozza és irányítja ő érveit híveinek, az ő szeretett gyermekeinek lelkei köré, hogy azokban olyan érzelmeket keltsen, aminőket ő akar. Szívének bőségéből beszél; nem csodálkozhatunk tehát azon, ha predikációi a jelen koriaknál terjedelmesebbek.

Minő beltartalmuk?

Ezen kérdésre könnyü feleletet adni. Az egyház tanítását adja elő a legtisztább vízü forrásból. — Jellemzi még az is, hogy gyakran kitér kora eseményeire, különösen pedig a 48-as idők s az utánnuk beállott szomorú korszak viszontagságaira. Szavaiban fölajdul a hazafiai fájdalom. Ennek enyhítését Isten után az apostoli királytól várja; azért béketűrésre s nyugalomra int. — Év utolsó estjén tartott beszédeiben minden alkalommal föl- említi azon év nevezetes eseményeit, tükrei ezek a hívő közönség akkori érületének.

Mig így a jelenkor embere, — aki püspök urunk ő méltósága kegyességéből szerencsés lehet a mult idők emez irott maradványát nem mondom lapozni, hanem mohón olvasni — e gazdag tartalmu könyvben valódi élvezetet lel, szemeibe sem ötlük az a néhány archaizmus és a központozásnak a maitól eltérő volta, melyek a b. e püspök irányának szintén sajátágai.

Bizton hiszem, hogy e mű széleskörben nagy érdeklődést fog kelteni.

nak amugy is elég kelendősege. Csak győzné mindazokat befogadni, akik jótékonyágát élvezni kényszerülnek, vagy óhajtanák. Van ennél egy becesebb és nemesebb oldala ez igénytelen közleménynek: a könyörület szívu érdeklődés, mely ez intézet irányában évről évre minden felől megnyilatkozik.

Nem hinné az ember, mily nagy befolyása van nemcsak a vagyonosságnak, de főleg a pénznek s a pénzértéknek a keresztény hitre, az emberi erkölcsösségre, a felebaráti szeretetre. Mennél inkább lett a vagyon, s tőke forgóvá, annál szembetűnőbben homályosult el a hit világa, gyengült meg a vallás ereje, halványult el az erkölcsösség fénye, hidegült meg az emberszeretet jótékony melege. Az érték, a pénz, a váltók, a szelvények delejtként vonják, szoritják erősen össze a kéz ujjait marékba és hajlítják az ember kezét önkénytelenül maga felé. A pénz emberei, korunk milliomosai, rendszerint legkevésbébb jötevők, adakozók.

A bellehemi pásztorok bárnyf, sajtot, tejet vittek ajándéku a jászolban fekvő újszülött kised Jézusnak. A keleti bölesek, királyok egyike ugyan aranyat, de nem mint pénzértéket, hanem mint az isteni kised királyi fenségének jelvényét, a másik tömjént, a harmadik mirhát hozott hódolata jelül a zsidók újonszülött királyának. S mily kedvesen fogadta ez egyszerű adományokat a kised Üdvözítő! A kised Jézusnak a jeruzsálemi templomban való bemutatása alkalmával a szent család két galambfiat tett le áldozatkép az Ur oltárára.

Ellenben mily veszély rejlett mindenkor és rejlik manapság is a pénzben! Abban a pénzben, melyért az egyiptomi Józsefet testvérei eladták. Abban a pénzben, melynek kezelője Judás vala, abban a harmincz ezüst pénzben, melyért isteni Mesterét elárulá, ellenségének kezébe adá. Abban a pénzben, melyet Ananias és Zafira magoknak csalárdul megtartottak.

Egykoron egy ifju közeledett Jézushoz, tanítványának ajánlkozván és azon föltételekről tudakozódván, melyeket ayégre teljesítenie kell. S midőn ekkép az Üdvözítő az összes isteni parancsolatokon, az ifju részéről fennakadás nélkül, végig haladt, annak tetéjébe azt kívánta még az isteni mester az ifjutól: „Menj, add el, amid vagyon és oszd el a szegényeknek.” Erre lesütött fövel és szomorkodva távozott el az ifju: „mivel-hogy igen gazdag vala.” (Máté 19. 21.)

Mint biztos forrásból értesültem, Ő méltósága gondoskodni fog, hogy egyházmegyéjének összes plebániái könyvtárai nyerjenek a jeles műből egy-egy példányt.

UTI KÉPEK.

Irta *Sarmaságh Géza.*

— Két közlemény. —

II.

A hajón. A sik tengerre Triesztből jan. 8-án d. u. 1 órakor szálltunk Alexandria felé. Hajónk a „Cleopatra” a Loyd-társulat egyik legnagyobb hajója. Még csak 8 éves fényesen berendezett járomü, 160 lépés hosszal, 4046 tonna súlylyal, 5300 lóerővel, 80 I. oszt. 40 II. oszt. ágygyal, négy gőzkazánnal, negyven fűtővel, építése másfél millióba került. Ehhez hasonló a társulat 71 hajója közül csak kettő van még: a „Habsburg,” a mely ép ekkor volt visszatérőben Alexandriából és a „Semiramis.” A hajóra érve értesülünk nagy örömmel, hogy fejedelmi utitársaink is lesznek, József Ágost főherczeg a ki felséges nejevel Mr. le Comte et la Comtesse de Miklos avec suite” név alatt utazik szintén Egyiptomba hosszabb tartózkodásra B a t h y a n y grófné és Sz m r o c s á n y i ezredes kíséretében. A többi utitársaink többnyire angolok, a kik takarékoságból, vagy pénzbüség miatt utaznak. Takarékoságból is családjukkal, mert így otthon nem kell költséges háztartást vinni, fényes salont tartani s a mellett gyermekeik is világot látva mű-

nemes bőkezűségéről tanuskodnak. A technikai kivitel érdeme a „Pázmány-sajtó”-é.

E mű magában foglal két teljes nagybőjti beszédeciklust, egy husvéti, két urnapi, négy mindenszenteknap, három évutolsó-estéjei, öt közvasárnapi beszédet; ezenkívül van benne tíz önálló nagybőjti beszéd, öt alkalmi beszéd, ide nem számítva azon rövid szónoklatokat, melyekkel székfoglalása alkalmával az üdvözlő küldöttségek tisztelgését megköszönte. Van tehát benne összesen negyvenhárom szent beszéd. Aki tudja azt, hogy a szent életü püspök mily buzgalommal felelt meg tanítói hivatalának, az azonnal sejteni fogja, hogy e mű nem tartalmazza összes beszédjeit; azok vagy nem találtattak meg, vagy egyáltalán le sem irattak.

Minők külalakjukra nézve a boldog emlékü püspök beszédei?

Megvagyok róla győződve, hogy ha ma élne, ismert szerénységével tiltakoznék beszédei közzététele ellen. „Az ékesszólásnak se mesterségét, se kedvezését ne várjátok,” — írja 1844. évben tartott első bőjti beszédének előszavában — „mert ha ezzel bírnék is (ami nélkül valóban szükölködöm) mégis tenni nem kívánnám, mert csak együgyűen (egyszerűen), világosan és a végre óhajtok szólni, hogy könnyen megértsétek és a tanulságokat felfoghassátok.” Irott beszédei valószínűleg csak támasztó kövei voltak a szóbelieknek, amint azt a műben foglalt vázlat is bizonyítja. Amde így annál becesebbek előttünk, mert leplezetlenül föltárják a nagy püspök gondolkozásmódját és természetes irányának sajátágait. Egyszerű, világos az minden ízében és kitűzött czélja felé mester-

E nevezetes jelenet lefejlésében ketős tanulság rejlik. Az egyik: hogy a jótékony, a szegények fölségelése, az alimizsnálkodás a keresztény tökéletességnek legmagasabb színvonalát, tetőpontját. „Aki ugyanis a világ javaival bír és látja szűkölködő felebarátját és bezárja szívét előtte: miképp marad meg abban az Isten szeretete? (I. Ján. 3. 17.) „Mert aki nem szereti felebarátját, akit lát, Istent, akit nem lát, hogyan szeretheti? (I. Ján. 4. 20.)

A másik tanulság az evangéliumi ifjúnak Jézus előtt való megjelenése s magatartásából a világos veszély, melyet a vagyonság, a pénz rejt, s kétféleképp nyilatkozik: egy részt, mely vagy nem akar, vagy nem tud mit csinálni vele, legfeljebb gyönyörködni benne; a vagyon, a pénz szeretetében, megtartásában, gyarapításában vég nélkül; más részt a vagyon és pénzzel való visszaélésben. Mindkettő egyaránt veszélyes. Azért mondja az Údvözítő ez ifjú magatartása és elhatározására nézve megjegyzésként: „Bizony mondom nektek kedves tanítványaim, könnyebb a tevének átmenni a tűfokán, mint a gazdagnak bejutni menyeknek országába.” (Máté 19. 23. 24.)

Ebben van oka és magyarázata ama jelenségnek, midőn az első jámbor keresztények vetélkedve siettek a vagyonság és pénzbirás bilincseitől szabadulni, menekülni, gyorsan adván el birtokaikat s az érte kapott pénzértéket az apostolok lábához téve le, taposni valónak jelentvén ki azt azal; s e pénznek kezelését, hova leendő fordítását föltétlenül az apostolok belátására bízván. S e mulékony, veszendő és sok kézben annyira veszélyes dologi eszközzel mégis Isten házában, a menyország lakosztályában örök szállást lehet szerezni.

E szent korba térünk mi vissza; e boldogító körben forgolódunk mi, midőn az édes Údvözítő intelmének s buzditó fölhevítésének szórul szóra iparkodunk megfelelni, s az éhezőt tápláljuk, a szomjuhozónak italt nyújtunk, a meztelent felruházzuk, az alhagyatottat gondozzuk és neveljük, ahelyett, hogy pár fillért dobnánk neki oda, vagy belépti díj mellett mulatnánk és táncolnánk az ő fölsegelésére.

Az intézet szent Pál apostolt követi az ő eljárásában. Nem kéreget, nem követelő, senkinek sem alkalmatlan, sem terhére nem kíván lenni. Amit önként és jó szívvél va-

laki nyújt, azt hálásan fogadja el. Kizárólagosságot azonban nem negélyez. Bárkinek enged tért a jótévisre s készségesen osztja meg az érdemet és jutalmat a jólelkűekkel. Sőt az árvák nyelvén áldó és hálaimával buzgólkodik viszonzni a kegyes jótévisőknek vett bármilyen esekély jótéviseményeiket.

E kedves kötelemnek kíván megfelelni az intézet, midőn ez alkalommal e helyen a nyilvánosság előtt is óhajta háláját leróni kegyes jótévisői, pártfogói iránt, kik valamint eddig, úgy az év folyamán is szeretetökkel, jótéviseményeikkel halmozták el a gyenge intézetet, kiknek élén az intézet nagykegyességű védnökét, méltóságos püspök urunkat mélyen tiszteli.

Ő méltósága nemcsak meglátogatni kegyeskedett a kisdud intézetet több ízben, de különösen karácsony alkalmából az árvák karácsony-fájának feldíszítéséhez 5 frttal járulni, 2 kiló kávé és egy süveg cukorral megelégni méltóztatott az intézet nagyját, apraját. Sőt ezen felül is gyakran emlékezett meg Ő mlga többszöri kegyes küldeményeivel az intézetről.

Az ajándékozások majdnem kizárólag karácsony táján a kisdud Jézus szerelmeért és nevében történtek. Ekkép egy másik jótévis szintén 5 frtot küldött a karácsonyfára.

Az irgalmas zárdaszüzek tartományi főnöknője Schw. Kreczenczia, ki anyai szeretettel öleli keblére a kisdud intézetet és mint szeme fényét őrzi, a házi kápolna részére egy szép albával és ezen felül 12 db. asztalkendővel örvendeztette meg az intézetet. Bártfáról Jankovics Klaudia, irgalmas nénék házfőnöknője, ugyancsak a házi kápolna oltárát 4 db. ékes virágtartóval s az oltár elé való szőnyeggel díszíté.

Nem különben a szent karácsonyi ünnepekör keretében a következő t. e. urak és urnők hozták meg becses ajándékaikat a betlehemi pásztorok s a keleti bölcsesekkel a jászolban fekvő isteni kisdud nevében a lelenczek és árvák intézetének.

Dr. Wallon Gyuláné szentjános-kenyert, fűgét, Wallon Lajosné aszalványt, Balázs Antonia tejet, Ruprecht Antalné sok mindenfélét, Ruprecht Józsefné mosdó szappant, szarvas süteményt és többféle ennivalót, Göresös Jánosné saját terméséből önkészítette 15 kiló szilvaizt és még sok egyebet. N. N. egy egész zsák diót és két zsák almát, Harasztó Józsefné 1 frtot és többféle

konyhára valót. Rein Istvánné 4 üveg befőttet és többféle asztalra valót, Jobbágy Ferenczné 1 frtot. almát, fűgét, Hronyecz Antalné a kápolna részére 4 szál gyertyát, ezenkívül tortát, süteményt és 22 db. ezukortóját, Mazurek Pálné egy kosár diót és még egyéb konyhára valókat, Mazurek Jánosné fűgét, almát, diót, A helybeli nőegylet 18 pár harisnyát, 4 db. kisebb ruhát és kapisont. N. N. egy süveg ezukrot és 10 liter bort, Brunner Józsefné egy köpenyt, özv. Tóth Józsefné egy kosár almát, Morgenthal Mihályné fűgét és ezukorkákat, Zommer Károlyné 10 db. narancsot, ezukorkákat, datolyát, Zagyva Mariska 8 db. narancsot, 1 fűzér fűgét, Méder Mihályné 2 fűzér fűgét, ezukorkákat, Adamesik Péterné Felsőbányáról egy véka almát és egy kosár gesztenyét, Jozefin Anna 2 frtot, Bölönyi László négy darabban 6 kiló finomított szalonát, I. F. üvegkereskedő Nagy-Károlyból a kápolna részére két díszes ámpolnát és két db. nagyobb porcellán asztali edényt. Morvay János laptulajdonos a „Szatmár és Vidéke” egész évi folyamát. Nt. t. Buza Sándor papnőveldei aligazgató hét db. viselt kispapi öltönyt. Illés próféta a maga szellemet hagyó palástjával Elizeusnak. Talán a papnevelői kis Ilésektől is átszáll ez öltönyök útján egy kevés szellem a még kisebb árva intézeti Elizeusokra. A lépesőházban a feszület alatt elhelyezett perselynek mult évi tartalma 5 frt. 60 krajczár. Egy nagy veszettség és fájdalom is érte az intézetet a mult évben nagys. és főt. Szájbel János egyik nagy jótévisje elhunytával. Jó eselekedetei és imáink kísérik őt egy boldogabb haza virányain. Földi maradványai nyugodjanak a dicső feltámadás napjáig békeségben!

Az egészségi állapot az intézeti falak közt kitűnő vala. Az egész évi gyógyszer-tári számla 2 frt. 91 kr. volt, ami a házfőnöknőnek s Dr. Wallon Gyula házi orvosnak közös érdemök. Kiváló hálával tartozik az intézet lelki igazgatójának, nt. Dr. Láng Antal tanár és nt. Kaisz József miséző áldozárnak.

Az intézetben összesen 16 árva élvez ellátást és nevelést, illetve a tanintézetekben oktatást. Köztük kettő lelenez.

A házi számadás nem deficizt, hanem pluszsal, évről-évre emelkedő többlettel záródik, mi a házfőnöknő Schw. Göresös Pia szorgalma és takarékoságának eredménye,

velődnek. Az I. osztályba 83 személylyel kedvező szép időben értünk a sik tengerre s valamennyien a fedélzetre kiülve ki bundába, ki köpenybe, térdeinken valamennyien plaeddél s kezünkben távesővel gyönyörködve szemléljük a távolba vesző szép kikötő várost, a hajókerekéek által felkavart hullámtorlásokat, melyeknek gyűrűi tájékozva azurkék s hófehér színt váltogatva simulnak el a sötét víztömegben. Lassankint egymásután vonulnak el szemünk előtt Istriának sziklás partvidéke, majd Parenzo, Rovigno hosszú hegysorokkal megszakítva a messze látóhatár szélén apró helységek kandikálnak ki a partvidéken táveső nélkül alig kivehetően, csak sugár tornyaik emelkednek ki itt-ott a kéklő hegyeken túl a kuszó fellegek közé nyulva. Majd feltűnik Póla messze kimagasló világító tornyával, mely mint fölkelő csillag ragyogja be a már hullámozó tengert.

A másik oldalon, ott hol az itáliai partok vonulnak el semmi sem látszik, csak egy isszonyu nagy kör, a tenger határa, azután következik az ég; és egy nagy körben mi vagyunk folyton a központ, egy parányi pont, a mely bár halad, a központról soha sem távozik.

Hat óraker az előbb esendes tenger már erősen zajlani kezd, a hullám hullámot ér. Sűrű sötétben vész el a tenger s a látóhatár; nem látunk semmit, csak a tenger zajlását halljuk s a gőzgép dübörgését, és a kerekéek által felzaklatott hullámok zugását.

A fedélzet lassankint elnéptelenedik, csak egy pár öreg tipikus angol tart még ki s mintha fogadásból tenné, futja be köröskörül a hajó fedélzetét. A többiek bevonul-

nak, ki a kabinjába, ki a fényes salonba az az angol missek melancholikus sonatáit s a magyar Körrössy Lászlónak pattogós csárdásait hallgatni, viztezni, trécselni; a férfiak a dohányzóba töltik, beszélgetve, kártyázva, sörözgetve a gyorsan röppenő időt. Mi magyarok többnyire együtt vagyunk. Maspero, Mayer, Bedáker, stb. mind előkerülnek s azon vesszük észre, hogy mielőtt még kikötöttünk volna, láttuk és jól ismerjük Egyiptomot.

József Ágost főherczeg bár azt kívánta, hogy őrizzük meg incognitóját, folyton közöttünk van kedves nejével és Batthyány grófnővel, el-el beszélget hol egyikkel, hol másikkal olykor változatosság okáért felhozunk egy-egy arabsot vagy koptot, vagy maronita papot a II. osztályból, közinkbe ültetjük s töviről hegyire kikérdezzük, hol arabul, a ki tud, hol francziául, hol olaszul, hol németül, hol latinul. Itt mindenféle nyelvenek haszna és értéke van.

A legtöbb időt azonban a tenger nézés után az étkezéssel töltünk. Ez a hajó egy valóságos etető intézet. Reggel, mielőtt kelünk theával, kávéval, tojással, vajjal traktálnak. 11-kor már dejeuner 6—7 fogással és 4 deczi borral, délután 4-kor ismét thea, kávé, sajt, vaj, alma stb. este 6—7 között a fényes diner vagy 10 féle mindenfélével. És akinek kell, még lefekvés előtt is theázhatik.

Jan. 9-én tengeri utazásunk második napján 1/26-kor már a fedélzeten vagyok még egy magam. A tenger rendkívül zajlik, tájtékö, méter magas hullámok fedik mindenütt a látóhatárt. A szél zug és majd lesodor. A hajó annyira inog, hogy állani alig lehet. Keringeni kezd a világ velünk

de tartjuk magunkat erősen. Eddig még csak a főherczeg neje beteg, s egy másik nő ölelgeti a karfát.

A hullám mind jobban tornyosodik, a szél mind dühösebben csapkod. Még csak a keleten világosodik, de csakhamar felgyulnak a villámlámpák a salonban, a dohányzóban. A fényes salonba lépek. Még egy magam vagyok itt is, de nem sokáig csakhamar belép Rev. Just. egy valódi anglikán pap, szives „Gut morgen“-t kíván, aztán oda támaszkodik kelet felé az ablakra, arcát kezébe hajtja, imádkozik. Lassankint aztán ismét megnépesül a fedélzet. Mindenki ide siet, mert ott lenni a cabinetekben nagyon forog velünk a világ.

A nap úgy telik, mint tegnap, de már külső s belső háborgással teljes. A dejeuner után irni kezdünk, mert már közel Brindisi, hol megállunk s levelet adhatunk fel. Leülünk, de a kalamaris lekivánczik asztalunkra a betük táncolnak, fejünk fáj és szédül, ki a fris levegőre, nehogy gyengéknek bizonyuljunk. Közülünk legelőször egy erős és kedves kalvinista collegám hajtotta meg vastag nyakát a tengeri szörny előtt. Sirályok repkednek a levegőben s játszanak a hullámok tetején s a hajókerek körül, vésznek hirdetői.

D. u. 2 óraker Brindisiben kikötött a hajó, hogy újabb terheket vegyen föl; addig mi csoportonkint bejártuk a várost de egyetlen nagy még egészen ép márványoszlopon kívül, a mely a régi Via appia végpontját jelezi, alig találtunk megszemlélni valót. De elszomorító, mélyen lehangoló benyomást vettünk magunkhoz eleget. A jól kövezett utcákon emeletes, de ronda házsorok közt sivit a sirocco, a kivel csak ta-

ki garast garasra, forintot forintra rakva és felhalmozva Istenbe vetett csüggedetlen bizalommal arra törekszik, hogy a még messze távolban csillámló célját, a ház megnagyobbitását és minél több árvának elhelyezését lehetővé tegye.

Elkészítettem s előterjesztém a mérleget, melynek egyik függő táblájában a jótétemények másikában a mi hálánk, a szerzett érdemek és a jutalmak vannak elhelyezve, a megváltó és ítélő Fiúistennek a jutalmi, ki maga biztosít minket arról, hogy „amit egynek legkisebb testvéreiké közül cselekedtünk, azt neki cselekedtük.” (Máté 25, 40.)

a gondnokság.

Bereg vármegyei tanügy.

A beregvármegyei közigazgatási bizottság 1895. szept. 18-ki üléséből írt a mélt. és főt. munkácsi püspöki hatóságához, hogy a nmltóságu vallás és közoktatásügyi miniszter Bereg vármegye területén F. Remetén, Kovászón, Ignéc, Gorond, Uj-Dávidháza, Klucsárka, Posaháza, és Alsó-Schönborn községekben állami elemi iskola felállítását engedélyezte. Ezen átiratra mélt. és főt. Fireczák Gyula munkácsi püspök ur finom modoru, apostoli buzgalmu, hazafiúi szellemü, mély gondolkodásu és böismeretű tanúsító átiratban válaszolt 1895. nov. 17-én. — Ezen átirat az egyházmegyei körözüvényekben is megjelent, hogy a fi. lelkeskedő papság ismerje püspökének óhajait. Kifejté a püspök ur, hogy a kir. tanfelügyelő ur a járási főszolgabíróval a helyszínen a híveket azzal igyekezett engedékenységre hangolni, hogy állami elemi iskola létesítése és a hitfelekezeti iskola beszüntetése esetén a gör. kath. hitközség tagjai nagy anyagi teherrel fogynának megszabadulni, az így állítólag megtakarított pénzzel pedig egyházuk másirányu érdekeit több erővel szolgálhatnák. — Tovább így folytatja a nagy tanügy-barát: „De hát, kérdelem, mivel érdekelte meg az egyház ezt a háttérbe szorítást? miért szerepeljen az állam a milleniumon eme iskolákkal és miért nem inkább az egyház? Hiszen nincs valami könnyebb, mint az egyház által eddig fejlesztett felekezeti iskolákat átvenni állami iskoláknak és eltörölni, feledésnek átadni az egyház érdemét, melyet százados fáradozással szerzett akkor, midőn az állam az iskola és népneveléssel mit sem

gondolt. Azt hiszem semmi sértő nincs abban, hogy ha mi iskoláinkat az egyháznak, mint alapítónak megtartani ohajtuk.” A püspök ur minden községről külön mutatja be az okmányokat, melyek szerint épen az államosítandó községekben törvényszabta iskolák vannak. Aztán nagyon komolyan így folytatja: „A fenneb felsorolt adatokkal tehát hitelesen okmányolva, beigazoltatott általánosan, hogy a fennebb jelzett felekezeti iskolák államosítására elfogadható és érvényes ok egyáltalán nem forog fenn, valamint leg-távolabbról sincs indokolva az sem, hogy ezen helyeken az állam parallel iskolákat állítva, felesleges kiadással terhelje meg a költségvetést. Hanem inkább ajánlatos, hogy a szegény vidékeken ott költsékezzék iskolák létesítésére, ahol a nép szegénysége miatt, a felekezetek áldozatot hozni teljesen képtelenek. De nem bírja helyeselni e. m. kormányom a közigazgatási bizottság által az államivá tétel és elbódítás végetti eljárás rendszerét sem, mely szerint közegei községről községre utazva, a népet a felekezeti iskolák ellen hangolni igyekeztek. Vajjon, mit mondana ahhoz az államhatalom, ha az egyházi közegek hasonló módon járnának el az állami iskolákkal szemben. Pedig illő hogy egyenlő mérték alkalmaztassék mindkét félle szemben, akik ugy sem ellenfelek, de nemes versenytársak a közös jó célra.”

A püspök urnak fejtegetései híveit gondosan szerető atyának szavai, igen érdekes a fájdalom feljajdulása, midőn a kir. tanfelügyelő és főszolgabíró ígéreteire vonatkozólag így ír:

„Ily szép ígéretek, a hamarosan összegyűjtött néhány kath. hívő, saját terhei megkönnyebítését vélvén elérhetőnek, ezen rábeszélések előtt meggondolatlanul meghajolt. Azonban nem lehet szem elől téveszteni, hogy a kir. tanfelügyelő és járási főszolgabíró előtt megjelent néhány hívő a hitközséget jogérvényesen nem képviselte, de nem is képviselhette, mert a hitközségi és iskolaszéki gyűlés törvényes elnöke mindig az illető lelkész, akiről pedig fel nem lehet tenni, hogy hivatása ellenére az államosításba bele nyugodott volna. Szép és lélekemelő eszme és törekvés, hogy a millenium emléke azzal is megünnepeltessék, hogy az oktatás és nevelés fejlesztésére állami népiskolák is állitassanak. Ezt én örömmel üdvözölném. — De azon mód, melylyel a beregvármegyei közigazgatási bizottság azt megvalósítani

5 perezre. A dejeuneren a 83 I. osztályu utasból alig lézeng 12, az sem eszik. Az egész főhercegi család, a huszárezredessel együtt beteges fekszik, maga a főherceg eszméletlenül. És a vihar nem szünik. Recseg ropog, meg kavargog minden. A villám belecsap a főárbocza és az ketté török.

A hajó 35 fokra hajlik a tengerbe. A tornyosuló hullám fölesap a fedélzetre, mindnyájunkat elboritva sós vízzel. Vészjel hangzik rémesen, beállt a pillanat, a mikor a kormány-lapát eltörése csak pillanat, kérdése. És a mi még iszonyubb, közeledik az est. Ekkor a kapitány kiadja a jelszót: Gyorsan a legközelebbi part felé! Mindenki a gépekhez siet, hogy a hajó mielőbb elérje Zante kikötőjét, a mi végre sok küzdelem után sikerült s mi hálát adva Istennek a megmenekülésért, megkönnyebbülve lélekzetünk fel. A kiállott félelmet aztán csakhamar vidámság követte: A betegek mind előkerültek, mint az őszi legyek, a nap melegebb sugaraira és mi mindenről megfeledkezve gyönyörködünk a kis Zante görög sziget oltár körben elterülő szép városában, gyönyörű villáiban és dus növényzetében. Itt vesztegeltünk aztán az egész bekövetkező éjjel, csak távolról szemlélve a nyílt sötét tenger tómból viharját, a mely Isten tudja mit hozott volna ránk, ha ide nem menekülünk. Ez a vihar, mely ugy látszik, csak a mi kedvünkért tört ki, hogy ilyent is lássunk, másfél nappal késleltette utunkat s így csak ma 13-án reggel 6 órakor köthettünk ki szerencsésen Nagy Sándor pompás városában, 3 világrésznek eme találkozó pontján, Alexandriában.

akarná, meggyőződése szerint nem alkalmas a történelmi hűség kifejezésére és amellett az egyháza és iskola közegeire sérelmes is”. A gondos főpásztor harminckilencz községre hívja fel a beregvármegyei közigazgatási bizottságot, ahol iskola egyáltalán nincs. — A jómódu községekben, ahol felekezeti iskola van, az legyen államosítva, ahol pedig iskola nincs, ott a közigazgatás nem véli szükségesnek az állami iskola felállítását. Ugyan minő tanügyi politika ez? Lássunk tisztán: az nem baj, ha nincs iskola, de az már baj, ha felekezeti iskola van. Ez a beregvármegyei tanügyi politika!

A püspök urnak nemes szívéből eredt határozott fellépése nem tetszik a „Bereg” című lapnak, mely febr. 9-iki számában vezércikkkel a millenárius iskolák czimén s a többi között azt állítja a vezércikkben, hogy a kir. tanfelügyelő, midőn a községekben megjelent, nem a meglévő felekezeti iskolák beszüntetéséről, hanem azokkal párhuzamosan új áll. iskolák felállításáról beszélt a népnek. — Ezen állítás és a közigazgatásnak fájdalom nyomtatásba is megjelent átirata között meg van-e a logikai valóság?

Valóban örömmel hallgattunk volna, de a Beregben megjelent cikk készlet arra, hogy mindenkét felkérjünk, hogy igazaink mellett erős lélekkel erős munkával küzdjünk. Fejtse ki a bár róm. kath. vagy gör. kath. felekezet a legnagyobb munkásságot, érje el a legszebb eredményt, erről hallgatnak a hivatalos körök. Ott van F. Schönborn, ott van Bárdháza, tisztán német községek, felekezeti iskolával, nemesak az ismeretek tág körét nyelik meg a gyermekek, de a magyar beszéd és írásban teljes jártassággal bírnak, a templomban magyarul énekelnek. Vajjon nem volna-e czélszerűbb és igazabb tanügyi politika a közös czél elérésére felhasználni minden becsületes elemet, sem mint a Bereg megyében is divó politika, hogy minden a mi gör. kath. vagy róm. kath. az már jó nem lehet!

Mi kath. tanügyi férfiak nem lehetünk a jövőben kiméletesek, rá vagyunk kényszerítve az önvédelemre, megvédjük magunkat, nem félünk senkitől, okultunk már eleget! Legyen hála a munkácsi püspök ur ő méltóságának, akinek buzdító szavait annál inkább becsüljük és hódolattal tiszteljük, mert az országgyűlésen a tanügy terén is nagy szerepet játszott. Ilyen férfira büszke lehet egy nemzet s mi tisztelettel adózzunk azon modorra szemben, melylyel őt az egyház ellenei illetik.

Bevégezem a Bereg című lap febr. 9-iki vezércikkének végső sorával, melyekhez nem kell commentár:

„Öszinte sajnálattal kell a sajátlagos viszonyok eredményeképen regisztrálni, hogy a politikai és egyházi hatóságok a jelen esetben nem járhattak el a gondosan ápolat traditioinknak megfelelőleg mindenben karöltve; de elutasítatlan köteleesség kifejezést adni azon jogos reménynek is, miszerint szilárd az elhatározás ugy a világi mint az egyházi hatóságokban, hogy az észlelt tünetek a mindig tapasztalt kölcsönös egyetértés és béke megzavarását eredményezni nem fogják.

Turcsányi.

Helyi hírek.

— Kiss Gedeon főkapitány tiszteletére tegnap délben a „Társaskör”, termeiben 170 terítékű bankett volt, melyen az első felköszöntőt az ünnepelt mondotta a király Ó felségére. Simonsits főispán, Vajay K. a tisztikar nevében, Vécsey J. br. a vármegye nevében, Serly G. főorvos N-Károly város nevében, Domahidy Elemér a várm. tisztikar nevében Pakor altábornagy a közös hadsereg és honvédség nevében, Domahidy Ferencz mint jó barát, Jandrisics J. apát-plébános a város társadalma nevében, Borsos ref. főgymn. igazgt. a ref. főgymn. nevében, Simonsits fő-

lálkozunk, szomorú, sőt komor beesett arc, rongyos alakok, — egy csomó piszkos gyermek ifju folyton a nyomunkba szemtelenkedve, arcunkba vigyorogva kinalja portékáit; s esalogatja az utast nyiltan a bün tanjárába. Vajjon van-e itt ifju ártatlanság, a hol maga is keritővé szegődik. Undorodva sietünk vissza a hajóhoz, hogy minél gyorsabban hagyjuk magára e fészket, a melyet Vergilnek itt történt halála is komor emléküvé teszen.

Miután még egy ideig el-el néztük a terhek felrakását s élveztük a talián czigányzenét, egy pár magyar krajezárt áldozva föl művészetüknek, folszedtük a horgonyt s a sik tengerre szálltunk, hogy Alexandriáig meg se álljunk többé. Csakhogy „Cleopatra” tervez, Isten végez.

Tengeri vihar. A jan. 9-re következő éjjel 2 órakor a hajó iszonyu ingása s a hullámok rémes zugása riasztott fel mély álmunkból. Fel akarunk kelni, de nem tudunk, visszahanyatlunk. Lábra állni nem lehet, csak négykézláb. De még erre sem vagyunk képesek. Tutu maia detto! mosolyog a rémes csengetésünkre besiető camerier gyanus szálnalommal, Ott fekszünk mind, holt halványan, megbánva, hogy valaha Egyiptomot ismertük. De most már késő. Oda künn mind vézesebben tombol a vihar a hajó szörnnyel labdaként játszanak a 12 méter magas hullámok, most a tetejökre kapva, majd a mély hullámvölgybe dobva le. Menjünk a fedélzetre! Járnak sorra s kiáltják vezetőink. Legalább friss levegőt szívjunk. Felitápázkodunk kinosan. Enni nincsen kedvünk, pedig már dél van, csak egy findzsa levest veszünk magunkhoz, de csak

ispán újból, dr. Kelemen S. a városi közönség nevében, Ratkovszki a rk. főgymn. tanári testülete nevében Kiss Gedeon ért, Tabajdi és Böszörményi K. a főispánért, ber. Kovács J. Kiss Áron debreczeni superintendensért, Domahidy Ist. br Vécsey Józsefért, Simontsits főispán Kiss Gedeon családjáért, Hérmán M. polgármester a vármegye jelenlevő képviselőiért, végül Pacor altábornok a főispánért a polgárság és tisztikar közötti egyetértésért emelt poharat. Este a polgárság fáklyás zenétrendezett a kitüntetett főkapitány tiszteletére, mely alkalommal Jaskovics F. városi képviselő intézett beszédet az ünnepelthez, ki köszönetének meghiúsítottan adott kifejezést.

— **Sarmaság** Géza főgymn tanár jan. 27-iki kelettel püspök urunk Ó méltóságához levelet intézett Assuanból a tanulmány ut végpontjáról, melyben leírja a Niluson tett 5 napi utazás élményeit. Assuanból kirándulást tettek a kies Philae szigetére, hol megsejlelték az Isis templom nagyszerű romjait, az Elefantine szigeten a Nilometert. Ferencz-Ferdinánd presumpatív trónörökös Assuanban időzik, egészsége napról-napra szemlátomást javul, a jövő hétre várják ide fenséges szüleit. Febr. 5-én indult a társaság fele (10-en) Jaffába s azután Jeruzsálembé. A társaság tagjai mind kitűnő egészségnek örvendenek.

— **Kinevezés.** Erdélyi Imre rk. népiskolai igazgatót a vall. és közokt. miniszter a kir. kath. főgymnásiumhoz rendes tornatanárrá nevezte ki. A nyugdíj alapra beszámított azon 21 év, melyet kinevezett a a népiskolánál eltöltött. Gratulálunk a megérdemelt előléptetéshez.

— **Gyászhir.** Özv. Böszörményi Lászlóné szül. magyarádi Boros Rozália, ifjabb hiripi és iváesköi nagy Böszörményi Sándor és neje lipóczy Keczer Etelka és ezek gyermekei Berta, László és Károly, valamint az alantírt rokonok fájdalomtól lesújtott szívvel tudatják hiripi és iváesköi nagy Böszörményi László földbirtokos és 1848-49-iki honvéd hadnagynak, a szatmári takarékpénztár egyesület igazgatósági tagjának, a forrón szerető férj, leggondosabb apa és nagyapának, szerető rokonnak, rövid, de kínos szenvedések után, folyó hó 4-ik napján, életének 64-ik évében történt elhunytát. A megboldogult hült tetemé folyó hó 6-án délután 2-órákor tetetett Pettyénben az ev. ref. vallás szer-tartása szerint a családi sírkertben örök nyugalomra. Béke hamvaira! Testvérei: Böszörményi Károly, Böszörményi Katalin Jákó Pálné, Böszörményi Poxlina özv. Pongrácz Alajosné. Sógor és sógornői: Jákó Pál, özv. Közeczi Sámuelné szül. Boros Juliánna, özv. Böszörményi Elekné szül. Jármí Jolán, özv. Böszörményi Józsefné szül. Lichtenstein Karolin, özv. Boros Pálné szül. Papp Teréz.

— **Kinevezések.** Dankó György bártfai adóhivatali gyakornokot a pénzügyminiszter a helybeli kir. adóhivatalhoz adótisztító nevezte ki. — Pályi Béla szatmárnémeti lakos végzett joghallgatót a debreczeni kir. ítélőtábla elnöke ezen tábla kerületébe díjtalan joggyakornokká nevezte ki.

— **Levelező taggá** választotta Losonczy József gőzmalmi igazgatót a debreczeni kereskedelmi és iparkamara f. hó 6-án tartott közgyűlésén.

— **A Kölcsey-kör** febr. 9-iki matinéja egyike volt a legnépesebbeknek, pedig az eddigiek is ugyancsak látogatottak voltak. A művelt közönség úgy látszik mindinkább megkedveli azt a finom szellemi élvezetet,

a mit a Kölcsey-kör matinéi nyújtanak. Izletes, könnyű és rövid dejeunernek tartja, mely nemcsak nem terheli meg, hanem még egy kis étvágyat hagy fenn. A mostani műsor mindhárom száma színvonalon álló, élvezetes darab volt. Dr. Tanódy Márton komoly, részben szatirikus értekezése ügyesen, filozófiával tárgyalt egynehány divatos társadalmi betegséget, juttatva az ironiából a jövő tudós nőinek is. Blitz Irén k. a. kedves megjelenésével, discret előadásával, organumának bájával nagy tetszést aratott Miczike levelének előadásában. Tapsvihar s a közönség köréből diszes esokor jutalmazta a szeretetreméltó műkedvelő vendég sikeres debutját. Dr. Fejes István alapos emberismerettel s józü iróniával mondta el szellemes észrevételeit az emberi hiúságról.

— **Kinevezés.** A kereskedelmi miniszter Schwartz Adolf gépészmérnököt a szatmárnémeti államépítészeti hivatalhoz mérnöké nevezvén ki, öt Szatmár, Bereg, Ugoesa és Máramaros területén levő gőzkazánok vizsgálatával megbizta.

— **Ingtalanok forgalma.** Sepsy Károly adorjáni földbirtokos megvette 20,250 frtért Lítteczky Pálnak Batthyány utczán levő házát. Boros Bálint Feldmann Sándor Kossuth Lajos utczai házát 19,500 frtért.

— **Gazdasági tudósító.** Kanizsai Zsigmondot a németi gazdasági tanács elnökét a földmívelési miniszter városunk területére állandó gazdasági tudósítói tiszttel megbizta.

— **A kath. legényegyesület** báljára, mely — miként jeleztük — f. hó 15-én fog megtartatni a „Vigadó” helyiségeiben, a meghívók szétküldettek. Ujlag felhívjuk a közönség figyelmét, hogy a jótékony czélt minél nagyobb pártfogásban részesítse.

— **A tüzoltók** álarozos bálja, mely f. hó 9-én tartatott, nagy közönséget vonzott a Vigadó termeibe. A leszámolás ugyan még nem történt meg, de hozzávetőleg a tiszta jövedelem a 200 frtot meghaladja. Méltán illeti elismerés Ferenczy János főparancsnokot, ki a bál sikerének biztosítása végett széles körben nagy tevékenységet fejtett ki.

— **Szőlő fás oltási tanfolyam** fog tartatni a szatmári gazdasági egylet amerikai szőlőtelepén f. hó 20. 21. és 22-én. A tanfolyam naponkint délelőtt 9—12 és d. u. 2—4 óráig tart. A harmadik napon a résztvevők vizsgálatot tesznek, mikor is érdemök szerinti bizonyítványt fognak kapni. Midő ezt a közönségnek tudomására hozzuk, egyuttal felhívjuk az érdekelteket, a szőlősgazdákat, vinczelléreket és szőlőmunkásokat hogy a tanfolyamon mennél tömegesebben megjelenjenek. A résztvevők az oltáshoz szükséges, élesre fent késsel is lássák el magukat.

Hamis ezüst forintosok és koronák vannak ismét forgalomban városunk területén, ma mutattak be szerkesztőségünkben egy 1 frtost és 1 koronát, melyek oly művészi- leg vannak készítve, hogy hamis voltukat a legfigyelmesebb vizsgálat után sem lehet megállapítani, csakis esengésük árulja el őket.

V i d é k.

Nagy Károly. Uj községi bíró. A képviselő testület mult vasárnap megtartott közgyűlésén 74 szótöbbséggel megválasztotta Tömpe Bertalan ügyvédjelöltet árvaszéki tanácsosnak Nyírmegyesből. Táby

Elek nagykárolyi tényleges ügyvéd s a város lakója csak 7 szavazatot kapott. Furesa választás! Mert eltekintve attól, hogy maholnap alig lesz katolikus ember a városi tanácsban a nyír-megyesi ügyvédjelölttel városbeli régi ügyvéd állott szemben.

Arverések. Épp oly furesa és szomorító, hogy a városi adóhivatalnál nem ismerik azt a pénzügyminiszteri rendeletet, mely eltöltja a téli évszakban az adónak végrehajtásokkal való behajtását. Nyakra-főre árverezik itt a szegény ember holmiját s még ha fizetni is akar, nem adnak neki halasztást. A polgármesternek tudnia kellene ezekről.

Belépési díj. Ugyancsak a szegényebb sorsu iparosokat sújtja a keresk. miniszternek legujabb kegyetlen leirata, mely minden iparost tekintet nélkül arra, tagja volt-e az ipartestületnek vagy sem — 25 frt. belépési díj lefizetésére kötelezi. Ez a meghagyatik újra szaporítani fogja az árveréseket!

Legény egyesület bálja. Csúpan a legény egyesület örülhet a belépti díjjaknak, már mint a bálon megjelentek belépti díjjanak, melyből 247 frt 50 kr. folyt be az egyesület kasszájába. Felülfizetések-ből: 138 frt. — az összes jövedelem: 385 frt. 49 kr. tett ki. Ebből a kiadás levonásával tiszta haszon 257 frt. 30 kr. Még 20 ilyen tiszta hasznot s a legényegyesület házat, állandó hajlékot szerezhet.

Polgári olvasó kör. A polgári olvasó kör is építeni akar. Ez idei közgyűlésén újra Veczák Edét választották meg elnöknek abból az elvből kiindulva, hogy a ki eddig buzgalommal vezette a kör ügyeit s s fölépítette a kör helyiségét, maradjon mindaddig annak élén, míg a 8820 frt adósságot le nem törleszthetik. A mult évi kiadás 3716 frt. volt, bevétel 8 frttal több. A könyvtárt 439 használta 502 rendes tagból, mi örvendetes jelenség. Az előirányzott bevétel 4473 frt, azonkívül az elnök felhatalmazást kér ujjabb 5000 frtnyi kölcsönre s a kör házának szükséges kiépítésére.

Munkács város képviselőtestületének f. hó 6-án tartott közgyűlésén Sárkány Gábor interpellálta a polgármestert a millenárius bizottság eddigi működése felől, azon okból kifolyólag, mert látja, hogy más városok, melyek a milleniummal kevésbbé állanak szoros kapcsolatban, mindent megtesznek az ezredév méltó megünneplésére. Midő a polgármester kijelentette, hogy a bizottság működéséről neki sincs tudomása, utasították őt, hogy a bizottságot sürgős jelentéstételre és tevékenységre hívja fel. Egy másik interpelláció az állandó színház ügyére vonatkozott, melynek kapcsán határozatba ment, hogy az állandó színház beérkezett tervei és költségvetése a legközelebbi közgyűlés elé terjesztessenek.

A színügy pártoló egyesület f. hó 2-án tartotta évi rendes közgyűlését, melyen Fazekas Béla alelnök bejelenté, hogy az egyesület eddigi buzgó elnöke Bertalan Pál eme tisztségéről lemondott, a lemondás elfogadva nem lett, hanem az egyesület felkéri elnökét, hogy állásában továbbra is megmaradjon. Elhatározatott továbbá, hogy az állandó színház újabb terve a kivitel előtt az orsz. mérnök és építőegyesülethez küldessék fel felülbírálság végett. Többen kifogásolták, hogy vendéglői helyiséggel nincs egybekötve, s hogy a színpadot táncz helyiséggé átalakítani nem lehet.

A „Bereg megyei Tanügy” ed-

digi buzgó szerkesztője Szalay István áll. isk. tanító, megvált a szerkesztőségtől. A lap jövő sorsáról a tanító egyesületi közgyűlés van hivatalosan dönteni. Eddig semmi intézkedés nem történt.

A gymn. ifjúsági segítő egyesület ügye örvedetesen halad a megvalósulás stádiuma felé. Naponkint újabb tagok jelentkeznek. Alapító tagokká lettek ez ideig: Fenyves Lajos ügyvéd dr. Firczák Gyula püspök, Csernekhegyi sz. V. r. monostor, Lehoczky Tivadar uradalmi főerdész, Riedl Ignác ny. főadótárnok. A főgymn. VIII. osztálya. Rendes tagok: Kaminszki Géza, Gebé Viktor, Gebé Andor, Grünstein Mór nyomdatulajdonos, Fazekas Béla főkapitány. Pártoló tagok: Nagy Hugó állomásfőnök, Hrabár Bazil, Lukács Bella, Boeckóné Máriási Etel, Reich Mór, Havasi József segédlelkész, Baudrexler István, Azary András gk. hitoktató.

Vesztett eb márt meg Fornoson egy odavaló gazdaembert. A szolgabírói hivatal a szerencsétlent a budapesti Pasteur intézetbe szállíttatta.

Ungvár. A „Kelet” című társadalmi hetilap, f. hó 6-iki számával a politikai lapok sorába lépett, ezúttal tüzvén ki a kath. egyházra sérelmes törvények megváltoztatására irányuló törekvést támogatni, védelmezni a kath. érdekeket a liberális kormány törekvéseivel szemben. Első politikai vezércikket Zichy Nándor gróf írta. Örömmel üdvözljük az új kollégát, melynek eddigi ügyes szerkesztése kellő biztosítékot nyújt arra nézve, hogy a nemes cél benne határozott támaszt fog találni. Felelős főszerkesztő Nevezky Konstantin, szerkesztő Jovanovics János, főmunkatárs Zsarkovics K. György.

A nőegylet és fehérkereszt egyesület f. hó 1-én a „Pannónia” dísztermében fényes bált rendezett. Az estélyen Firczák Gyula püspök, Török József gr. főispán, a bál védnöke és Sztáray Vilmosné grófné is megjelentek, kik a számokra készített emelvényen foglaltak helyet, mely élővirágokkal pompásan fel volt díszítve. A mulatság több mint 600 frtot jövedelmezett.

A kir. kath. főgymn. Dayka-köre nagy hazánkfia, Deák Ferencz halálának évfordulóján szép emlékkünnepet rendezett f. hó 2-án. Az ifjúsági zenekar nyitánya után Mazuch Ede főgymn. tanár, a kör elnöke tartalmas beszédet intézett a jelenlétűkhöz. Majd Medveczky István tanár vezetésével az ifj. énekkar adott elő több énekdarabot kellő precizitással, melyek a jelenlétű szép számu közönség osztatlan elismerésében részesültek. A programot emlékbeszéd és alkalmi költemények szavalása egészítették ki.

A kath. kör. esatlakozik a budapesti kath. kör. felhívásához, hogy a millennium alkalmából a fővárosban az orsz. kath. egyesületei által kongresszus tartassék, az előkészítő bizottságban magát képviseltetni fogja.

A postakocsit, mely a napokban Trebusáról Petrovára indult, két utonálló megtámadta. A kocsis revolverével rájuk lőtt de nem talált, a másik lövés esőtörtőket mondott. A támadók baltával rontottak a kocsisra ki a hátán kapott erős vágás után — más menedék hiányában a Tiszába ugrott. A támadók hozzáálltak a láda feltöréséhez, melyben egyebek közt 3000 frt készpénz is volt. De ezalatt a partra uszott kocsis Trebusáról csendőrökkel tért vissza, mire a támadók, mitsem végezve, megugrottak.

Csendőrfedezet alatt érkezett a kocsiposta Petrovára, hol semmi hiányt nem találtak a megejtett vizsgálat után. A kocsis súlyos beteg, a támadókat erősen nyomozzák.

Beregszász. Varga Sándor vármegyei tiszti főügyésznek a beregszászi állami népokt. tanintézetek vezetése és kifejlesztése körül 13 éven át tanusított lankadatlan buzgalma s a vármegye magyar nemzeti népoktatásának előbbvitelére érdekében kifejtett tevékenységéért a vall. és közokt. miniszter elismerő köszönetét nyilvánította, egyúttal felkérte, hogy a népnevelés ügyét továbbra is gondozza meleg szeretettel.

Rátonyi János nyug. honvéd főhadnagy törvényszékünkhöz irnokká neveztetett ki, Cserna Károly ügyészszégi irnok hason minőségben a törvényszékhez helyeztetett át.

Mátészalka. A szolgabírói hivatal területén a közjegyzők között újabb három változás történt. A fábiánházi közjegyző Mátészalkára választatván meg, a megürült jegyzőségre Bakos István helyettesített, ki a napokban történt választás alkalmával ez állást el is nyerte. — Nagy Mihály hodászi körjegyző lemondván állásáról, utódja az eddigi helyettes, Müller János lett. Barla Károly kölcsei körjegyzővé választatván, lemondott a nyírmegyesi közjegyzőségről, minek következtében a főszolgabíró Nyírmegyesre Fodor Árpád Torda-Aranyos vármegyei körjegyzőt helyettesítette.

A tisztviselői társaskör bálja, mely f. hó 1-én tartatott, igen szép eredménnyel végződött, tiszta jövedelem 90 frt.

Gyors posta. Atyából decz. 31-én adatott fel egy ajánlott levél a N-Peleskei postán, honnan 4 nap alatt jan. 3-án már Csengerbe érkezett, innen 3 nap alatt tette meg útját M.-Szalkáig, hol jan. 7-én kézbesítve lett.

Kántor-Jánosiban egy 25 tagból álló konsortium, — részben szegény földművesek — a legközelebbi osztályorsjegy húzaskor 60,000 koronát nyert.

Felsőbánya. A róm. kath. legényegylet e hó 9-én tartá meg beszámoló, illetve tisztújító közgyűlését. Vagányi Kálmán alelnök ismertette az egylet évi történetét és jelenlegi állapotát. A múlt év egyik nevezetes eseményét képezte az, hogy Meszlényi Gyula megyés püspök ur Ó mélt. magas megjelenésével szerencsétlenté az egyletet s nagybecsű elismerését fejezte ki — mit a kör köszönetét fejezve ki, jegyzőkönyvében megörökít. Ez évben az egyletnek teljesen elkészült háza felszenteltetett az egylet fennállásának tíz évi fordulóján, mely alkalmával az egylet diszgyűlést tartott, Püspök ur Ó méltóságának arcképe lepleztetett s az egylet tagjai kedélyes társas vacsorára gyűltek egybe. Nem mulasztja el az egylet ez uton is hálás köszönetét kifejezni nagyobb pénzadományáért püspök ur Ó méltóságának, nagyobb könyvadományáért Lánczki István nyug. felsőbányai polgármester urnak s mindazoknak, kik anyagi támogatásukkal az egylet ügyét előbbre vinni kegyeskedtek. Az egylet ez évi bevétele 395 frt. 29 kr. volt, kiadása 313 frt. 41 kr. készpénzmaradék 81 frt. 89 kr. Van az egyletnek 136 rendes, 16 alapító, 18 pártoló és 10 tiszteletbeli tagja. A szent gyónást a tagok ez évben is töstületileg végezték. Az egyleti élet eléggé örvedetesnek mondható. Magyarország ezredéves fennállása emléknappal az egylet saját körében is megünnepelni szándékozik, az előkészítő bizottság megválasztása — a régi tisztviselőknek a hivatalos teendők további végzésére való felkérés után a gyűlés véget ért. A társulat tisztviselői: elnök Pemp Antal plébános, alelnök Vagányi Kálmán tanító, jegyző Dimand Károly tanító. Ugyan e nap este a vigadó nagy termében az egylet jól sikerült táncmulatságot tartott.

A zirci gimnázium nének zárdájában a hatodik osztály növendékei e hó 6-án szépen sikerült színelőadást rendeztek, melyet zenedarabok előadása előzött meg s az iskolások éneke zárt be. Oly nagy volt az érdeklődés, hogy az intézet nagy terme nem volt képes befogadni a nagyszámu uri hallgatóságot s a növendékeknek közkívánatra máskor kellett előadni a szindarabot, hogy azok is megláthassák, kik az első előadásnál a zsuffolásig megtelt terembe be nem férhettek.

Fehér-Gyarmat. A „Társaskör” f. hó 16. saját szükségleteinek fedezésére tombola játékkal egybekötött zártkörű táncmulatságot rendez. Belépti díj személyenkint 1 frt. családjegy 3 frt. Tombolatáblák darabonkint 20 kr-ért kaphatók este a pénztárnál Kezdeté 7 órakor.

N.-Berezna. Turja-Bisztrán, — mint levelezőnk írja, — egy zsidó annyira magára vonta a nép gyűlöletét, hogy élete ellen törtek. Két izben ablakán lőttek be, harmadszor pedig az utcán vették észbe; de mind a háromszor szerencsésen megmenekült a haláltól.

M. Sziget. Gyümölcsoltási tanfolyam nyílik meg városunkban ez év tavaszán a munkásnép számára, Márczius elején veszi kezdetét és 6—6 napos részletekre oszlik 20—30 munkás vehet részt egy-egy tanfolyamban. Előadatok gyakorlatilag és elméletileg a legjobb oltásmódok, az ültetés és falkola kezelésből a legszükségesebbek. Részt vehetnek a közönség költségén küldött munkások, sőt előleges bejelentés mellett egyes birtokosok munkásai is. A költség 10 frtra tehető.

Hazánk.

Az országgyűlés a múlt héten a kultusminiszteritárcza költségvetésével foglalkozott, melynek kezdetén Várady Károly meginterpellálta a minisztert a Pulszky ügyre vonatkozólag. A miniszter ama választást, hogy 7000 frt nincs ez ideig elszámolva a ház 11 szótöbbséggel tudomásul vette. Nagyobb szellemi energiát Ugron Gábor politikai beszéde kentett, melynek foglalatja, hogy az állam és egyház hatáskörének szétválasztását folytatni kell, az összes felekezetekre kiterjedő egységes jogokat és köteleességeket, egységes törvényben megállapítandó egyenlő autonómiával a felekezetek állami segítségét pedig nem progressiv módon évről évre előirányzandó összegekben kell meghatározni, hanem törvényhozási uton megállapítandó tőkékben. Másfelől az állam biztosítson magának ellenőrzési jogot az esetleges államellenes tendenciákkal szemben.

Pulszky megőrült. Pulszky Károlyon, az orsz. képtár igazgatóján napok óta súlyos idegbetegség tünetei mutatkoztak. A család kívánságára orvosi konsilium tartatott, melyen a szakértők agylágyulást konstataáltak, minek következtében a beteg a lipótmezei tébolyházba szállíttatott. Pulszky örültségét sokan a képtár ügyeivel hajlandók kapcsolatba hozni, amennyiben most kellett volna számolnia a minisztérium által minden biztosíték és ellenőrzés nélkül reábizott 430 ezer forintnyi összegről, melyet műtárgyak bevásárlására kapott.

A botrányok egymásután kerülnek napirendre, hogy milleniumi hangulatot csináljanak az ünneplő magyarnak. Csészák József perlaki ügyvéd feljelentést tett Zalamegye főispánja, Svastits Beő ellen,

hogyan keze alatt elapadt a megyei és törzsvagyony, hogy a tisztikarral váltókat zsíraltatott és a végletekig kihasználta őket. A főorvost és Botfy aljegyzőt több ezer forintig zsarolta, a főügyésznek 10.000 frtjába került a főispáni barátság. A kanizsai polgármestert kétezer forintig csapta be. Nem kimélte a tekintélyes földbirtokosokat és tanítókat sem. A választási pénzeket eltulajdonította, pénzért czimeket osztogatott, állást szerzett, szolgálatokat tett. Csészák miniszteri biztos kiküldését, a vizsgálat megindítását kéri. A főispánnak van egy elzüllött fia is, ki tavaly betört a Ferenc-rendiek budapesti bazárjába. — A másik botrány híre Mosonméggyéből érkezik, melynek alispánja Tóth Imre ellen, ki 25 éve viseli a hivatalát, a most tartott vizsgálat során oly terhelő adatok merültek fel, hogy a tisztikar testületileg bejelentette lemondását, ha az alispán hivatalában csak 24 óráig is megmarad. Erre az alispán lemondott, a vizsgálatot teljesített Széll Ignác államtitkár pedig jelentést tett a miniszternek, ki a főorvos és a 2-ik aljegyző kivételével, az összes tisztikar ellen elrendelte a fegyelmi vizsgálatot, kik az ellenőrzés elmulasztása címén terhelve vannak. Az alispánra vonatkozó iratokat a kir. ügyészséghez is átteszik. Elég szép termelések a corruptió terén, a liberalismus oldalhajtásai.

A pécsi püspök helyettese.

Vaszary Kolos biboros hercegprímás döntött a pécsi püspöki helyettes választása ügyében a melyre nézve a káptalan megosztó szavazata miatt neki kellett határozni. A primás a két jelölt: Walther és Troll kanonokok közül Troll Ferenc címzetes püspököt jelölte ki helyettesnek, mert Troll a legidősebb kanonok és nagyprépost.

Színház.

Két érdekes színmű sikerült előadása, Serédy Sarolta vendég szereplése, és Hatvani jutalomjátéka képezik a lefolyt hét színházi ujdonságait.

„A párizsi rongyszédő” előadásáról csupán jót mondhatunk. A darab elég változatosan van megkomponálva, s kivált czimszerepe olyan, amely a jó színésznek gazdag anyagot szolgáltat. S. Pesti egy árnyalattal sem maradt adós. Nemes egyszerűséggel, komoly erkölcsi erővel játszta Zsám szerepét. A többi szerepek is mind kitűnően töltvők be s különösen Demény, Füredy, Bera P. és Piller részvételük a dícséretre.

A „Szókimondó asszony” c. színmű sikere gyöngébb volt. A czimszerep, — melyet rendes körülmények közt drámai színésznők játszanak, — Hatvannénak lett kiosztva, ki természetessége és közvetlensége által akceptábilis madame Sans-Gêne volt, bár az igazi analízis tehetség, s az érzés magasabb fokú ereje nem volt meg játékában. Füredy Napoleonja nem sikerült. Tulságosan merev volt, s fölhevülésében hiányzott a szenvedély tüze. Kiss Fousche szerepében s Mátray mint Neuperg jól játszottak.

Serédi Sarolta színházunknak igen népszerű és kedvelt primadonnája volt, nagyon természetes tehát, hogy vendégfellépését nagy siker koronázta. Alakításainak az apró, részletező vonások adják meg azt a valódi természetességet mely magával ragadja a publikumot. Serédi nemesak énekel hanem játszik is, s játékában oly művészet nyilatkozik hogy egészen a természetesség benyomását kelti. Bemutatott alakjai között legtekélyesebb volt a paraszt kisasszony, s legszeretettelőbb a kis alamuszi.

Végre nem hagyhatjuk megjegyzés nélkül Hatvani jutalomjátékát. Nem a jutalmazotról akarunk szólni, — ki nagyon is szerény művészetével nem érdemes a szóra, — hanem a darabról. Akaratlanul is eszembe jut az a történelmi adoma, mely szerint Má-

tyás királyunk csak kerekés tótnak öltözve juthatott be Bécsnek büszke városába. Ha Shakespeare, Schiller, Moliere bohócsipkát tettek volna fejükre, — Katona, Kisfaludi, Szigligeti pedig bochás orgiákat irtak volna, talán előttük is meg nyílnának a Szatmár városi színház kapui. Így azonban a párizsi erotikus burjánok melegháza. Mondják bár hogy filiszter morál kifogásolni e darabokat de a „tiszta a zárdában,” cz. operettenél visszataszítóbb, erkölcstelenebb, frivolabb darabot aligha láttunk színpadon. Ha értenék frenológiához, kedvem volna Ferrier és Prével szerző urak koponya kidudorodásait vizsgálat alá venni, azt hiszen igen érdekes eredményre juthatnék. Egyébaránt ezen urak nem hibásak; hisz ők darabjukat a párizsi orfeumok számára irták félvilágihölgyek és éjkalandoroknak, s nem gondoltak arra, hogy Magyarországon „világhírű operett számba

fog menni s Szatmáron jutalomjáték lesz azon színházban, mely „a nemzeti genius fejlesztésére épült áldozatoknak árán.”

Szerkesztői üzenetek.

T. J. Múkor is szívesen vesszük, csak arra kérjük, hogy hoszasab közleményt 3-4 nappal előbb tessék beküldeni. Hétfőn este kaptuk 7 órakor. Alkalmilag a másikat is felhasználjuk.

Se. Ez alkalommal nem tudunk tért szorítani számára, jövőre jönni fog.

F. Ha hír kerül, akár minden héten szívesen látjuk.

Cs. J. A jelen számra elkösve érkezett, Jövőre jönni fog.

Temetkezési vállalat

CZINTERSTEIN F. és TÁRSA.

A „KEGYELET”-HEZ

ezimzett új temetkezést rendező intézet üzletmegnyitó jelentése.

Mélyen tisztelt közönség!

Van szerencsénk mély tisztelettel jelenteni, hogy Szatmártt, a Kazinczy utca 7. sz. házban, szemben a kath. főgimnáziummal, a jelen kor igényeinek mindenben megfelelő új

TEMETKEZÉSI VÁLLALATOT

nyitottunk s bátrak vagyunk egyszersmind e vállalatot Szatmár városa és vidéke nagyérdemű gyászoló közönségének kegyes pártfogásába ajánlani.

A „Kegyelethez” ezimzett új temetkezési vállalat a mai distingvált izlésű s résztvevő gyászában is imponáns korszellem niveauján állva igéri, hogy bárminő magas kívánalmaknak tökéletesen meg fog felelni.

A „KEGYELETHEZ” ezimzett új temetkezési vállalat a legnagyobb gondal végzi a ravatal felállítását minden izlést kielégítő gyöngédséggel; a szobáknak gyászteremmé alakítása a gyászjelentések nyomtatását, expedálását, a temetési szertartás s a gyászmenet rendezését.

A „KEGYELETHEZ” ezimzett új temetkezési vállalat állandóan dus választékban tart

érezkoporsókat,

minden minőségben és nagyságban; légmentesen zárt diszkoporsókat és sarkophagokat, hozzávaló barkedvel; továbbá fa és ércutánzatu koporsókat a legdiszesebb kivitelben; nemkülönbön politirozott, lakkirozott s egyszerűen festett koporsókat. A ravatal köré diszes kandelábereink s gyertyatartóink vannak, ezekhez gyertyák és fáklyák kívánat szerint adhatók.

A „KEGYELETHEZ” ezimzett temetkezési vállalatnál szemfedőkül gasir, illuzion, túll anglais, atlasz és selyem; párnák, matraczok és halotti köntösök kaphatók.

A „KEGYELETHEZ” ezimzett temetkezési vállalat különösen ajánlja

gyászkoszoruit,

olesó, közép és legfinomabb minőségben, meglepő izléssel vállogatva s mindenféle anyagból készítve; ezekhez atlasz és moire szalagok bárminő színben és szélességben, a feliratokra arany és ezüst betűk, továbbá virágok, fátyolok, vállövök, keztyűk a legpazarabb választékban kaphatók.

A „KEGYELETHEZ” ezimzett temetkezési vállalat

három gyászkocsit

szerzett be és pedig egy rendkívül diszes üveges, egy másodrendű disz és egy gyermekkocsit, melyek mindegyike elő 2-4, esetleg 6 fő áll rendelkezésre. Mivel a gyermekkocsi kék színű, ez elő szürke lovakat választottunk. A szolgáló személyzet elegáns testőr egyenruhát visel.

A „KEGYELETHEZ” ezimzett temetkezési vállalat a temetési forma megválasztását nem köti szabott árakhoz, hanem a gyászoló közönség intézkedésére bizva, igyekszik mindenben a legalkalmasabbat s a legmáltányosabban szolgálni.

A „KEGYELETHEZ” ezimzett temetkezési vállalat halottszállításra is vállalkozik az ország bármely részébe, vonaton vagy kocsin s ezzel minden összetartozó utánjárást és terheket szíves készséggel teljesít.

A „KEGYELETHEZ” ezimzett temetkezési vállalat minden törekvése oda irányul, hogy üzletét a kegyelethez méltó kiszolgálásával a mélyen tisztelt gyászoló közönség pártfogására érdemessé Szatmár városa és vidékére nézve nélkülözhetetlené tegye s a megtisztelő elismerést minden részről kiérdemelje.

E reményben alázattal kéri a nagyérdemű közönség szíves támogatását és megbízását.

Szatmártt, 1896. január 8.

Kiváló tisztelettel

Czinterstein F. és Társa.

Irodalom.

— *Az iparos tanoncok vallásoktatásáról.* Irta Bodnár Gáspár tanár, a szatm. kath. legényegylet elnöke, a sz. István társulat tudományos és irodalmi osztályának tagja. Ára 1 frt. Külsőségeiről már szóltunk, a beltartalom meglepően logikus és igazán gyakorlati utmutatást ad oly kérdésben, mely felől még teljes tájékozatlanság uralkodott. A mű végén néhány talpraesett gyakorlati tanítással is szolgál. Aranyat ér e könyv mindazok számára, kik iparos tanoncok vallásánitásával foglalkoznak. Sőt a szülei ház és a mesterek számára is igen sok megfigyelendő dolgot tartalmaz. Vajha figyelembe vennék és a szerint eselekednének. A ki megrendeli, könyvtárát gazdagítja egy esinos művel — aki el is olvassa, ismeretlen eszmék tárházába lép, egy kincs-halmaz közé, melyet a gyakorlati életben aprópénzre lehet váltani. Fölösleges számára az ajánlat.

806. szám.
1896.

Pályázati hirdetés.

Szatmárnémeti szab. kir. város törvényhatósága a lemondás folytán megüresedett

szülésznői állásra,
évi 150 frt fizetéssel, és megfelelő nyugdíjjogosultsággal pályázatot hirdet.

A pályázni kívánók illetőségüket, erkölcsi magaviseletüket igazolni, a szülésznői oklevelet bemutatni kötelesek.

A pályázati kérvények, közgyűléshez ezimezve **február 23-ának** d. e. 11 órájáig a polgármesteri iktatóba adandók be.

Szatmártt, 1896. február hó 1-én tartott tanács ülésből

Hérmán Mihály
polgármester.

ZONGORÁK.

Uj zongorák rövidek, átjátszott zongorák, pianinok, egy harmonium és egy üveg hangszer igen jutányos áron eladó. Szatmáron, Deák-tér 5. szám. I. emelet.

Udvardi Szaniszlónál.

Első O.-Magyar Villamvilágítási és Erőátviteli Gyár.

BUDAPEST. *EGGER B. ÉS TÁRSA* BÉCS.

ELŐLEGES JELENTÉS.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség becses figyelmébe ajánlani, hogy **február hó 1-sőtől Szatmáron**

MEDGYESI FERENCZ UR

üzlethelyiségében (Kazinczy-utca 11. szám alatt) villamvilágításhoz szükséges **függő és álló lámpák**, valamint **csillárokból** bizományi raktárt nyitunk, hol ugy egyszerű és ileső **lámpák**, valamint finom izlésű és modern stiliű, a szobáknak díszét képező **csillárok** lesznek nagyválasztékban a legolesőbb és pedig **meghatározott árakban** kaphatók.

A berendezésekhez szükséges felszereléseket, valamint egyes helyekre való **telefonhálózatot** legjutányosabban ajánljuk.

Kiváló tisztelettel

EGGER B. és TÁRSA.

MEDGYESI FERENCZ

SZATMÁR

KAZINCZY-UTCZA 11. SZÁM.

Abból az alkalomból, hogy a város villamvilágítási telepét tetemesen kibővítvén, a villamáramot a közel jövőben számos magánlakásba is befogják vezetni, — a fent foglalt hirdetés szerint az

„EGGER ÉS TÁRSA“

elsőrendű ezégtől bizományi raktárt szereztem meg a villamvilágítás berendezésére szükséges mindennemű felszerelési cikkekéből, nevezetesen **lámpák- és csillárokból.**

A t. közönség nagy kényelmére és hasznára fog szolgálni, ha az **ábrák után** való megrendelés helyett, a melynél gyakran drága pénzen egész más cikket kap, amit az ábra szerint várt, most azon helyzetben lesz, hogy raktárban a legujabb izlés szerint készült, egyszerű és díszes lámpákat és csillárokat fog választhatni, **közvetlen meg-szemlélés után** jutányos és minden tárgyon kitüntetett **szabott áron**, a mely mellett a esomagolás és szállítás jelentékeny költségeit megtakarítja.

Igyekeztem oda fog irányulni, hogy a vevő közönség igényeit dus választékban készletben tartott, esinos és jutányos cikkek elárusításával a legelőzékenyebb módon kielégísem.

Kiváló tisztelettel

MEDGYESI FERENCZ.

3—3